

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P., Fél évre 3.12 P., Egész évre 6.24 P.

Belvezetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MARTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabása

Egyhasabos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerre 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Istennek dicsőség, — embernek békesség

Istennek dicsőség, — embernek békesség: ez a kettős üzenet az egész világot betöltő alaphangja, az az ég szárnyaló diadaléneke annak a szeretetnek, mely a bethlehemi jászolból felénk árad, ami azt hirdeti, hogy ismét Karácsony van, újból megérhettük a Szeretet legszentebb ünnepét.

Dicsőség Istennek, — ez az ember köszöntése az Ur felé, kit Karácsony ünnepén nemcsak úgy ismerünk meg, mint világot teremtő, mint a nagy mindenséget kormányzó ős-erőt, — kit Karácsony ünnepén nemcsak úgy ismerünk meg, mint erényt jutalmazó, bünt megbüntető bírót, hanem sokkal inkább úgy, mint aki Szeretet, aki örökkévaló Szeretet, mert Édesatyánk lett a Jézus Krisztusban.

Köszöntsd azért, ó embervilág, Karácsony ünnepén az ég föld Urát, szeretetben elfoghatatlan gazdag Atyádat az angyali himnusszal: Dicsőség Istennek a magasságban!

Békesség az embereknek, — ez pedig az Isten Lelkének csókja homlokunkon Karácsony ünnepén. Azt jelenti a csók, hogy neked, óh ember nem szabad többé a bűn és harag szülöttének lenned, nem szabad a gyűlölet és szeretetlenség rab-szolgájának lenned, mert te az örök szeretet gyermeke vagy földön és égen egyaránt.

Óleld azért magadhoz, óh embervilág, minden földi testvéredet szent Karácsonynak ünnepén ezzel az angyali himnusszal: Békesség és jóakarát legyen e földön néktek embereknek!

Am mindez nem elég. Nem elég a tovatűnő év folyamán egyszer ünnepet szentelni az Örök Szeretetnek, az Isten — és emberszeretetnek.

Fájdalom eléggé így volt eddig, ezért haloványult meg a hitnek fénye, romlott meg az

erkölcsnek ereje, bágyadt meg szoltárnak éneke!

Fájdalom eléggé így volt eddig, ezért szakadt reánk világháborúnak szörnyű pusztítása, könny és vérözöne, Trianonnak átka, magyar dicsőségnek porbahanyatlása, szent porbahanyatlása.

Fájdalom eléggé így volt eddig, ezért lett reményevesztett,

kétségek és szélsőségek közt csapongó ez a mi világunk.

Ünnepelj örök Karácsonyt, óh én magyar népem. Angyali himnusz legyen minden nap az életed, szeretve Istent és szeretve embert azzal a kettős üzenettel, azzal a kettős bizonyosságtétellel: Istennek dicsőség, — embernek békesség!

Építésre, boldogságra, öröme, szabadságra egyetlen hatalom van e világ felett: a karácsonyi Örök Szeretet!

Gyula, 1938. Karácsony.

HARSÁNYI PÁL
esperes.

Korszakalkotó kezdés az öntözési gazdálkodásban

Schulek Béla főmérnök nagyjelentőségű bejelentése az Ivánfenéki-társulat közgyűlésén

Az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat folyó hó 21-én, Gyomán tartott közgyűlésén az öntözési gazdálkodásra való fokozatos áttéréssel kapcsolatosan komoly jelentőségű állásfoglalás történt.

Schulek Béla főmérnök ismertette azokat a nagyjelentőségű munkálatokat, melyeket az Öntözésügyi Hivatal a társulat öntözésének érdekében tervbe vett. Köztudomásu, hogy a Békésszentandrási mellett épülő duzzasztó mű van hivatva arra, hogy a Körös-folyó vízszinét felemelve, azon a hajózás mellett az öntözéshez szükséges és éppen a nyári időszakban hiányzó vizet biztosítsa.

A felduzzasztott vízszinü Körösből az Öntözésügyi Hivatal részben szivornyák, részben a szivattyutelepek gátalatti nyomócsövein természetes uton beeresztett öntöző viznek továbbszállítására. szivattyutelepek építését vette tervbe, mely munkálatok előreláthatóan rövidesen megindulnak, úgy, hogy

a békésszentandrási duzzasztó-mű elkészültéig ezek, a társulat területére előirányzott munkálatok is, minden valószínűség szerint elkészülnek s megnyílik a lehetőség a kiterjedt területeken gyakorolható öntözési gazdálkodásra való fokozatos áttérésre.

Mint hogy azonban a gazdaközönség, általában véve, nem öntözés ellenes ugyan, de bizonyos tartózkodással fogadja az újításokat, az Öntözésügyi Hivatal tervbevette öntöző mintatelepek és úgynevezett uttörő-öntözőtelepek létesítését is.

Az Öntözésügyi Hivatal a társulat területén, Gyoma határában is szándékozik egy 10-12 kat. holdnyi területet megvásárolni, melyet öntözésre berendez, tanyaépülettel, istállóval, kúttal, élő- és holtfelszereléssel ellát s azután a Vitézi Szék javaslata alapján egy nagy-családu, minden tekintetben ki'ogástalanul gazdálkodó vitézt e telep vezetésére, 10 évi idő-

tartamra, oda kitelepít. A telep tartozik az Öntözésügyi Hivatal szakközegeinek utasítása alapján gazdálkodni, tehát olyan gazdasági növényeket termeszteni, melyeket földje ösztetelénél fogva, öntözési gazdálkodással, eredményesen előállíthat. Tartozik a növényeket akkor és úgy öntözni, amikor azt neki előírják. Ha a telep megfelel a kívánalmaknak, úgy az Öntözésügyi Hivatal módot nyújthat arra, hogy a telepet a jövedelemből meg is vásárolhassa.

Az e célra szóbajöhető területek kikeresésére vonatkozóan a társulat vezetősége összekötetésbe lép dr. Szász Lajos h. főjegyzővel, hogy minden szempontból alkalmas területeket javasolhasson az Öntözésügyi Hivatal szakközegei által lefolytatandó vizsgálat céljaira.

Ezen tulmenőleg tervbe vannak véve úgynevezett uttörő-öntözőtelepek létesítései is. Ennek szervezését a következő példa világítja meg: ha egy 20—30 holdas gazda területéből 5 holdon szeretne öntözési gazdálkodást bevezetni, az Öntözésügyi Hivatal erre neki körülbelül holdankénti 80 pengős, vissza nem fizetendő, segélyt ad, melyből az illető birtokos tartozik a telepét utasítás szerint öntözésre berendezni. Bizonyos esetekben a telepés az élő és holtfelszerelés kiegészítésre alacsony kamatozásu, hosszulejáratu kölcsönt is igényelhet, sőt, ha vitéz az illető, még épületek emelésére is kaphat bizonyos korlátozások mellett kölcsönt.

E támogatás fejében tartozik a gazda a berendezett 5 holdon úgy gazdálkodni, ahogy azt az Öntözésügyi Hivatal szakközegei előírják, mégpedig éveken keresztül, tehát megállapított időtartamig.

A társulat területén több ilyen uttörő-öntözőtelep létesítésére fog alkalom nyílni.

Kétségtelenül nagy jelentőségű lesz e telepeknek. Ha ezeken az öntözögazdálkodás megindul s ezek 1—2 év alatti már

eredményeket mutatnak fel, ezek lesznek azok az első gócpontok, melyek mintául fognak szolgálni s melyekre az öntözésre áttérő többi gazdák, valóban mint uttorókra fognak tekinteni s az ő náluk leszűrt eredmények alapján fogják saját birtokaik egy részét az öntözésre fokozatosan berendezni.

Nehézség pusztán abban mutatkozik, hogy pl.: egy kisebb öntözőtelep berendezkedésére nyújtott segélyből a szivattyu és motor költsége alig fedezhető. A társulat közgyűlése oly értelemben hidalta át a nehéz kérdést, hogy hajlandó könnyű, szállítható motoros szivattyukat beszerezni s ezek segítségével az öntözőtelepeken az öntözést úgy és akkor teljesíteni, amikor ezt az Öntözésügyi Hivatal szakközegei előírják.

A birtokos tehát mentesül nemcsak a gépberendezés nagyobb költségétől, de az öntözés lebonyolításának munkájától is, amely munkától némi alappal idegenkedik, mert hiszen azt sohasem gyakorolta s így az előtte teljesen ismeretlen.

A társulat az öntözés vizellátását önköltségi áron biztosítja. Tehát tulajdonképpen az öntözni kívánó gazdákat a gépberendezés nem terheli s ezzel intenzíven bekapcsolódik, mint egy harmadik, de lényeges szervként az Öntözésügyi Hivatal és a birtokos közé,

s így egy hármassal együttműködés alapján előreláthatólag zökkenésmentesen biztosítható lesz annak a nagyfontosságú öntözéses gazdálkodásnak sikere, melytől jogosan várjuk egy újabb kor bekövetkezését.

A szerencsésnek modható közgyűlési elgondolás más szempontból is igazságos. Csak azokat a gazdákat terheli, akik öntöznek. Akik nem kívánnak öntözni, teljesen kihagyja a terhek viseléséből is.

A társulat közgyűlése, átértve az Öntözésügyi Hivatal nagyjelentőségű elgondolását és szándékának fontosságát, a fennírt beható mérlegelése után

5000 pengőt felvett költségvetésbe az uttoró-öntözőtelepek támogatására s egyben megbizta a vezetőséget, hogy a területén fekvő községek előjáróságával mielőbb lépjen érintkezésbe, hogy az uttoró-telepek részére alkalmas területek, — lehetőleg az egész társulat területén, illetőleg minden társulati község területén — mielőbb összeírassanak, illetve kiválogat-

hatók legyenek az arra jelentkező birtokosok közül, hogy a már kellőleg átrostált ajánlatok közül a leg-

megfelelőbbek minél előbb az Öntözésügyi Hivatal szakközegeinek elbírálása alá kerülhessenek.

Téli táplálkozás

Az embernek minden életműködése-mozgása, lélekezése, szívének verése, foglalkozása, stb. — munkával jár és az erőt e munkához a táplálék szolgáltatja.

Valamint a gőzgépnek teljes működéséhez szükséges, hogy mindig ellássák tüzelő anyaggal, úgy az ember testébe is folytonosan be kell vinni táplálékot, mely megemésztvén, a test számára az anyagot és erőt szolgáltatja.

A táplálékokat felosztjuk szervetlen és szerves anyagokra.

Szervetlen pl. a víz, a különböző ásványok. Szervesek pl. a hus, zsír, olaj, cukor, a főzelék-félék, stb.

A szervetlen tápanyagok legfontosabbja a víz, mivel a szervezetünkbe bevitt összes táplálékok felszívódása és a bomlási termékek kiürítése annak kellő mennyiségben való jelenlétéhez van kötve. Testünk felépítése céljából szükségünk van mészre, magnéziumra, kálium-nátrium sókra, vasra, stb. Ezeket a sókat különböző ételeinkkel vesszük be a szervezetünkbe, a konyhasót pedig külön is adjuk ételeinkhez.

A szerves tápláló anyagok részben a test fenntartására, gyarapítására szolgálnak, részben pedig arra, hogy elégséggel — ugyanis a táplálék felhasználódása égési folyamat — meleget fejlesszenek és erőt termeljenek. E táplálékok mindenike szenet, az élethez okvetlenül szükséges oxigént, továbbá ugynevezett fehérjét és még számos hasonló anyagot tartalmaz.

Legnagyobb mennyiségben szenet használ el a szervezet és így legnagyobb mennyiségben széntartalmu táplálékra van szükségünk. Ha nem kap a test annyi szenet, amennyit elhasználnál, akkor legyengül, nem bírja a munkát, gyorsan soványodik, mert most a testnek a szövetei, előbb a zsír, azután a hus fogy el, mivel szén hiányában ezek égnék el és ezekből táplálkozik a test. Ha ellenben több szenet kap a test, mint amennyit teljesen felhasználni tud, akkor annak jó része a bélen keresztül kiürül, míg kisebb része lerakódik a testben és annak zsírt, vagy más szóval sulyát gyarapítja.

Ha az ember erősen dolgo-

zik, akkor szintén növekedik a test széntofogyasztása, azért a munkásnak, az erősen dolgozó embernek több széntartalmu táplálékra van szüksége, mint a pihenőnek, nem dolgozóknak, többek között a betegeknek is.

Széntartalmu tápláló anyag sokféle van. Legnevezetesebbek: a zsírok, olajok, továbbá a keményítő és a cukrok. A testnek szükséges szén ezen anyagok bármelyike szolgáltathatja; azonban a tapasztalás azt mutatja, hogy a legegészségesebb az a táplálkozás, melynél mind a három fajtája a szén adó tápláló anyagoknak vegyesen használtatik fel.

Zsír, azaz szén szolgáltató anyag van a vajban, a disznózsírban, az olajban, némely gyümölcsben, pl. mandula, dió, mogyoró. Keményítőt ad gabonánk, lisztünk, a burgonya stb.; cukrot szolgáltat a méz, a cukor, a gyümölcs stb.

A test étele közben a szén után nitrogéntartalmu szerves anyagokat fogyaszt legnagyobb mennyiségben. Ilyen nitrogént szolgáltató tápláló anyagok közül legfontosabbak a fehérjék. Fehérje nélkül nincs élő sejt. Fehérje nélkül emberi szervezet meg nem él.

Fehérjéket szolgáltató legfontosabb tápszereink: a hus, a tej, a sajt, a tojás; sok fehérje van a gabonában is, még több a lencsében, babban, borsóban stb.

A fehérjék az emberi szervezet felépítéséhez szükséges legfontosabb anyagokat tartalmazzák, mint pl. foszfort a csontképzéshez, a vasat a vérképzéshez. Ha ez így van, akkor mondani sem kell, hogy az ilyen táplálék főként a gyermekkorban nélkülözhetetlenül fontos, mert hiszen a test ebben a korban épül fel. Tehát gyermekeknek bőven adjunk cukrot, illetve cukrot tartalmazó ételeket, továbbá zöld főzelékeket, mert a vérképzéshez hiányozhatatlan vasat ebben fogja megtalálni a fejlődő emberi szervezet. A felnőtt korban csak a már fejlődött szervezet erejét, ellenállását kell megtartani, ezért már ilyenkor nem okoz oly feltűnő elváltozást a fentebb említett anyagoknak esetleges hiánya a szervezetben.

A helyes táplálkozásnak az is alapfeltétele, hogy élelmiszerein-

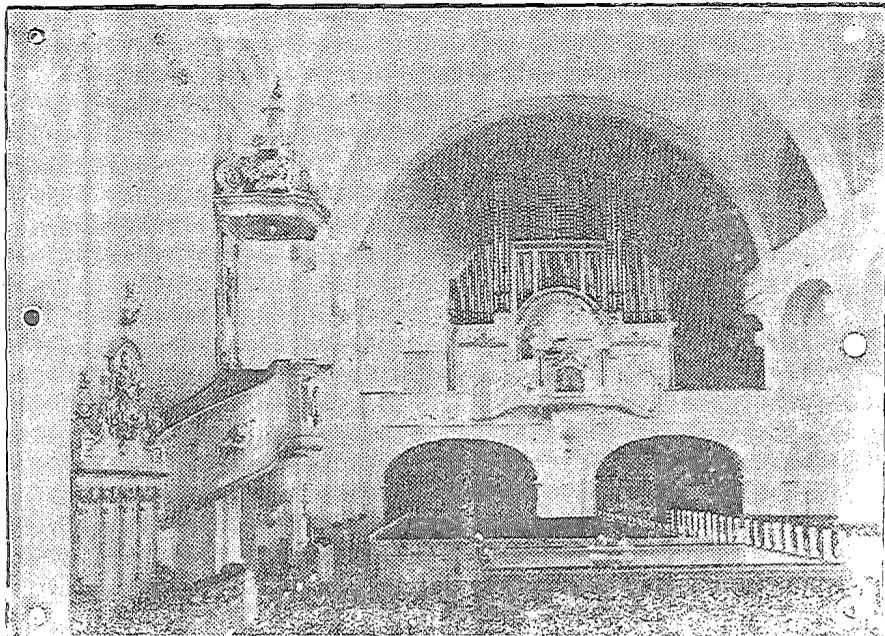
ket úgy válogassuk meg, hogy vegyesen állati és növényi táplálékokkal táplálkozzunk. Amint tehát nem lehet helyeselni a tisztán növényi éledelekkel való táplálkozást, a vegetariánizmust, ép úgy nem válik javára a szervezetnek a tulságos husevés sem.

A mi éghajlatunk alatt minden feltétele meg van adva a helyes táplálkozásnak, csak azt kellene tartani. De hogyan van az életben? A földmivelő nép, bár neki van a legtöbb adottsága arra, hogy a zöld főzelékeket termelje, mégis ő eszik legkevesebb főzeléket. Ennek okát valószínűleg abban keleti keresnünk, hogy az idejével rendkívüli módon spórol, ezért fogyasztja csak a gyorsan elkészíthető ételeket, így válik aztán egyoldaluan táplálkozóvá és sajnává. Másik ok pedig az, hogy a földmivelő nép körében zöld főzelékek elkészítési módja nem ismeretes. Kívánatos volna ily irányú főzőtanfolyam rendezése.

A helyes táplálkozás tehát az, ha szigorúan vegyes kosztra fogjuk magunkat, természetesen alkalmazkodva az évszakokhoz is. Nagy melegben, tehát nyáron nem ehetünk erősen fűtő táplálékot, mint tul zsíros ételt, hanem mindentéle zöld főzelékeket, sok gyümölcsöt stb. Télen természetesen fordítva, eléggé zsíros ételeket együnk, különösen ha hidegben foglalatokoskodunk, mert főleg a zsír szolgáltatja az égéshez szükséges szenet, már pedig télen mindig több melege van a szervezetnek szüksége, mint nyáron. Természetesen télen a száraz főzelékeket használjuk, továbbá a gyümölcsöt, akár nyers, akár befőtt alakjában, mint az emésztés elősegítőjét és a szorulás leghathatósabb ellenszerét. Nem hagyhatom megjegyzés nélkül a gyümölcsökben lévő, az emberi szervezet nélkülözhetetlen élet feltételeit, az ugynevezett „Vitaminokat“. A vitaminok oly anyagok, melyek a szövetnedvekben keringenek és bármelyikük is hiányzik, a szervezet egyensulya felbomlik, beáll a betegség.

A helyes táplálkozás tehát az, amikor a vegyes táplálékokkal a szervezetnek minden szükséges építőanyagot megadunk és nem tereljük rossz irányba a szervezet egyensulyát az egyoldalú táplálkozással, mert csak az az ember és ezeken keresztül az a nép az egészséges, erős, amelyik jól és okosan táplálkozik.

Dr. VINCZE ENDRE
közs. ügyv. orvos.

„A műemlékké nyilvánított gyomai református templom belseje a megújítás után. Az orgonát tervezte: Papp Zsigmond gyomai kispap-presbíter.”

Ezzel a szöveggel hozta a reformátusok hivatalos lapja: Debreceni Protestáns Lap legutóbbi számában ezt a fenti képet, melyet mi is örömmel közlünk le lapunkban.

A műemlék-templom az egész országban igen nagy érdeklődést kelt. A Műemlékek Országos Bizottsága több felvételt készített külsőjéről és belsejéről, képgyűjteménye részére. A hivatalos ismertetést maga dr. Lux Kálmán egyetemi tanár vállalta. Vidéki lapjaink is elragadtatás hangján írnak róla. Legutóbb szép cikk jelent meg

a Kisujszállás és Vidéke vezető helyén, amely a gyomai példát állítja oda a kisujszállási hívek elé, akik szintén renováltatni akarják templomukat. Cikket és képet közölt róla a Debreceni Ujság is.

Nagyjelentőségűnek kell tartanunk azt a tényt, hogy felvételeket kért a templomunkról dr. Révész Imre püspök, a debreceni tudomány egyetem teológiai karának liturgiai szeminariuma részére.

Az egyházi lapok mellett fényképet és ismertetést kért róla a reformátusok naptára is.

A Gyomai Stefánia Szövetség karácsonya

Csendesen, minden külsőségtől mentes, családi összejövetel volt december hó 21-én délelőtt a helybeli Stefánia Szövetség házában. A Stefánia vezetősége, idén is szeretetsomagokat osztott ki nagyszámú gondozottjainak.

Dr. sarkadi Nagy Pál főorvos vezetésével jelen voltak: dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, dr. Szilágyi Ferenc tiszti orvos, Wagner Mártonné, Nagy Sarolta, Kocsis Istvánné, Erdei Gábor pénztáros, Tar Rózsi védőnő.

Wagner Mártonné néhány

közvetlen szóval üdvözölte az anyákat, lelkükre kötötte az intézet megbecsülését, látogatását.

Egy kislány kedves karácsonyi verset mondott, majd az egyik anyja az anyák nevében köszöntötte meg a karácsonyi ajándékot.

A Himnusz eléneklése után megkezdődött a csomagok kiosztása. Mintegy 120 szegénysorsu anyja jutott így egy kis karácsonyi segítséghez, amit ezúton is megköszönnek a Stefánia vezetőségének és a közsegadakozó szívű anyáinak.

Dr. LEGEZA TIBOR LETT A DALÁRDA ELNÖKE

A községünk társadalmi életében, hol nyíltan, hol allattomosan megnyilvánuló feszítő és romboló tünet évek óta szépen fejlődő dalárdánkat sem kímélte meg. Az elnök-válság a működő tagok között is ellentéteket szült és már félő volt,

hogy e szépen működő egyesületünk megbénul.

December 16-án jöttek össze a dalárda tagjai, hogy a Nemerrey Péter lemondásával megüresedett elnöki tisztséget betöltsék. A titkos szavazással megejtett választás eredménye,

hogy dr. Legeza Tiborra 23 és dr. Bartha Gusztávra 7 szavazatot adtak le.

Az újonnan megválasztott dalárda elnöknek az lesz a legszebb érdeme, ha újra helyreállítja a gyomai dalosok között a régi dalostestvéri viszonyt és felvérteti őket, hogy a csak romboló szándékuakat távol-

tartsák maguktól.

Nem lesz könnyű dolog Nemerrey Péter 12 évig sok igyekezettel, rátermettséggel, áldozatkészséggel és önzetlenül viselt elnöksége után a gyomai dalárda elnökségét betölteni. Reméljük, hogy dr. Legeza Tibor beváltja a hozzáfűzött reményeket.

GRÓF CIANÓ BUDAPESTEN

A népszerű olasz külügyminiszter, Mussolininek a veje, Horthy Miklós kormányzónk vendége volt és részt vett a gödöllői és mezőhegyesi udvari vadászatokon.

A vadászat csak eszköz volt arra, hogy ismételtén kimutathassuk az olasz nemzet és annak vezetői iránt nagyfokú szeretetünket és hálánkat.

Az érkezéskor, valamint az itt tartózkodás közben, ahol csak alkalmat nyílt a magyar lakosságnak, mindenütt tüntetően kimutatták, hogy mennyire becsüljük az olasz nemzetet.

Kimagasló eseménye a Cianó külügyminiszter kezdeményezésének, az ut egyengetés, hogy a szerbekkel baráti viszonyt teremtsen közöttünk.

Uj zsidótörvény készül

Pénteken új törvényjavaslatot terjesztett a kormány a képviselőház elé, amelynek főbb részei a következők:

Zsidónak kell tekinteni azt, aki az izraelita hitfelekezet tagja, vagy a jelen törvény hatálybalépésekor az izraelita hitfelekezet tagja volt, továbbá minden félvér zsidó. Nem tekintik tehát zsidónak azt, aki egynekedvérben zsidó. Ezenkívül a félvérzsidónál is van egy kivétel, nevezetesen azoknál a félvérzsidóknál, akik olyan házasságból származnak, amelyet 1938 január elseje előtt kötöttek és amely házasságban a zsidó fél már a házasság kötése előtt megkeresztelkedett. A házasságból származók tehát a törvény értelmében már kereszténynek születtek. Ez az egyetlen kivétel. Ez a rendelkezés kizárja, hogy a jövőben kötendő ilyen vegyesházasságokból származó gyermekek ne vonassanak a törvény hatálya alá. Aki ezután köt ilyen vegyesházasságot, tekintet nélkül arra, hogy a zsidó fél a házasságkötéskor keresztény-e, az ilyen házasságból származó utód a törvény szempontjából zsidónak fog tekinteni.

Ez az alapmegállapítása a törvénynek arra nézve, hogy kit kell zsidónak tekinteni.

Az országos számarányt a szellemi életben hat, a gazdasági életben tizenkét százalékban állapítják meg.

Az arányszámon felüli 3 százalékig felvehető magánalkalmazásba, aki a fronton kitüntetéssel szerzett, vagy 50 százalékos hadirokkant.

Köztisztviselő, közjegyző, felelős szerkesztő, kiadó, vezetőmunkatárs, szín- és filmszínházigazgató zsidó nem lehet.

Közszállításokat és iparigazolványt csak az arányszám terjedelméig, egyedáruságot nem kaphat zsidó.

A szerzett jogokat a törvény nem érinti.

Szavazójogukat a zsidók külön, egymásközt gyakorolják.

Az 1914 után vagy visszaélésel szerzett állampolgárságot megvonhatja a belügyminiszter.

Munkásegylet vagy szervezet tisztikarában nem lehet zsidó.

Az első zsidótörvény egészében hatalyát veszti.

Gazdák! Figyeltem!

Akik figyelemmel olvasták el az Ivánfenéki Társulat gyűléséről szóló beszámolómat, amelyen Schulek Béla főmérnök bejelentette, hogy az Országos Öntöző Hivatal alkalmat ad a gyomai gazdák közül is egy párnak, hogyha alkalmas helyen fekszik a földje, hogy berendezkedjék az öntözésre és ehhez olyan tekintélyes pénzsegítséget nyújt, amelyből az egész berendezést beszerezheti. Akár egy-két holdon is kísérletezhetik az illető.

Nincs késlekedni való idő. A gondolkodó és számító gazdát nem kell biztatni, az már holnap megy dr. Szász Lajos h. főjegyzőhöz jelentkezni, nehogy kimaradjon ebből a kedvező alkalomból, amelyet soha többé nem foghat meg

Felvidéki est január hó 7-én az Uri-Kaszinóban

Bemutatjuk kedves olvasóinknak Rozsnyót

ROZSNYÓ NEM VOLT, HANEM LESZ

A felejthetetlenül szép ünnepnapok után, melyeknek igézetes szépsége tovább is derübe öltözteti szívünket-lelkünket, felvesszük már a hétköznapi munkaruháját, hogy megkezdjük a jövő céltudatos, bölcs, józan építését. Először is át kell gondolnunk az új országhatárok alkotta helyzet összes adottságait, számba kell vennünk erőinket, képességeinket, kincseinket, a természet nyújtotta előnyöket és fejlődési lehetőségeinket, hogy aztán a jól és helyesen kitűzött cél érdekében minden időnk és tehetőségünket kifejthessük.

Egy pillantás az új térképre meggyőz bennünket arról, hogy Rozsnyónak a határvárosok nehéz és küzdelmes sorsa jut osztályrészül. Ugyanabba a helyzetbe kerültünk, mint 20 év előtt Balassagyarmat, Szeged, vagy Sopron. Az egész Sajó-völgy, Csetnek vidéke 20.000 lelkének kizárólagosan Rozsnyóra irányuló kereskedelmi és kulturális kapcsolata egy esapásra megszűnik. Kereskedelmünk, iparunk elveszti vevőközönségének több mint felét, tehát 50 százalékos leszegényedés fenyegetné, ha ezt más módon helyre nem billentik. A Sajó-völgyi Athénnek valamikor oly nagy dicsőséget szerző nagyszámú tanuló ifjuság is hihetetlenül megcsappant. Valamikor két főgimnázium bővelkedett tanulóiban, ma egy gimnázium számára is kevés tanuló iratkozott be. Ezen sem lehet változtatni, mert ez az új határ természetes következménye. Kassa injekcióképpen műegyetemet kap. Rozsnyóra még a mesterségesen kitenyészített és a természetes folyamattal ellentétben álló létesítendő új iskolák sem tudnának életet verni. Minden igyekezetünkkel azon kell lennünk, hogy a már meglévő iskoláinkat ujjakkal gyarapítsuk, de ne álltassuk magunkat avval, hogy ez Rozsnyó fejlődését tetemesen elősegítendő.

Az utolsó 20 esztendőben több olyan város, melynek ter-

mészeti adottságai úgy hozták, minden mesterséges beavatkozás nélkül rohamosan növekedett, holott Rozsnyón a város fejlődése csak csigaléptekben haladt előre. Olyan fejlődési lehetőséget kell tehát városunknak találni, mely nem mesterséges lélekzésnek, vagy injekciónak szerepét játsza, hanem fekvéséből és természeti adottságából következik.

Több gondolat vetődött fel. Egyik, hogy Rozsnyóhoz kell csatolni a rócel járás visszakerült részét, ami a Jolsvai völgy Rozsnyóra való terelését jelentené. Ez kétségtelenül jogos és üdvös követelés, bár ettől csodát várni nem lehet, mert Jolsva a nagy távolság miatt a közeli dobsinai völgyet pótolni sohasem fogja tudni. Iskolák szaporítása sem fog különösebb eredménnyel járni, ha egyszer nincs elég tanuló ifjuságunk, más vidékekről idehozott tanulókkal ezt mesterségesen nem pótolhatjuk. Harmadik terv a bányüzemek kifejlesztése és nagyobb számú munkásság alkalmazása. Ettől sem várhatunk különösebb eredményt, mert egy iparvállalat nem Rozsnyó fejlesztését, hanem elsősorban saját fogyasztási szükségletének fedezését tartja szem előtt s vasérc kincseit nem fogja indokolatlanul rohamosan kiaknázni, a szokásos tartalékolást és józan jövőbe látást sutba dobva. A Bata megszüntetésével és a hadsereg nagyobb megrendeléseivel a cipőipar még nem nyert csatát, mert az idő sodrát hosszabb ideig fenntartani nem lehet. A gyári áru tovább dumping árakat fog diktálni a szegénységgel küzdő és jobb sorsra érdemes kézműves iparosságunknak.

Hol van Rozsnyó gazdasági kibontakozása és szebb jövőjének lehetősége elrejtve? Rozsnyó gazdagságának és szebb jövőjének alapja abban rejlik, amiben Rozsnyó Magyarországnak kivétel nélkül minden városát toronymagasságban felülmúlja: felbecsülhetetlen és kor-

látlan fejlődési lehetőséget nyújtó természeti szépségeiben és ideális fekvésében. Ez az egyetlen alap, amelyen józanul és szorgalmasan építve, Rozsnyó soha sem látott virágzását és gyönyörű jövőjét készíthetnénk elő.

Ma már az elfogulatlan és tárgyilagos szemlélő kételkedést kizáróan megállapíthatja, hogy a tízmillió magyar nemzetnek legtündéribb, legegészségesebb, legromantikusabb vidéke és drága kincse ép Rozsnyó. Itt van Magyarország legmagasabb hegye, melynek fenyőrengetegekben néhány éven belül olyan óriási szanatóriumok s a villáknak, nyaralóknak, sportpalotáknak sokasága fog épülni, mely hivatva lesz a Tátrát és az egész ott maradt Felvidéket pótolni. Ma már gyerekjátéknak számít egy autósstrádanak kiépítése a Pozsalló ormára, mely télen sportolóknak s tavasztól őszig a tüdőbajosoknak valóságos Eldorádója lesz. Aki Stósz, Kékes, Lillafüred rohamos fejlődését látta, melynek fekvése Pozsallóval össze sem hasonlítható, az elképzelheti azt az amerikai stílusú építést, mely Rozsnyó tündéri vidékén fog folyni, hogy a tulnyomóan alföldi magyarnak, itt nálunk, magaslati levegője és gyógyfürdője legyen. Rozsnyónak tehát olyan hallatlan kincsei vannak, melyeknek aprópénzre való váltása csak a város vezetőségének és a lakosságnak bölcseségén és éleltrevalóságán fordul meg. Ha józanul, bölcsen, a kor szelleméhez mérten és éleltrevalóan fogjuk meg a dolog jobbik végét, akkor teljes bizonyossággal vallhatjuk, hogy „Rozsnyó nem volt, hanem lesz“ s néhány éven belül hirneves és gazdag fürdőváros lesz. Ugy értesültem, hogy már a közeljövőben a sportolók rajai fogják ellepni Rozsnyót, siugratókat építenek stb. és amint tavasszal a hó elolvad 6.000.000 pengős előmunkálatokba kezdenek. Ez azonban csak izelítő a tőkének ideáradásából, mert a jó befektetés és a rentábilis üzlet rögtön mozgásba hozza a vállalkozó nagytőkét. Nincs a Felvidéknek egy városa, melynek ilyen pano-

rámája, tündéri vidéke, természeti kincse, látványosságai, gyógyító levegője és vize volna, mint Rozsnyónak, ezért a felzabradulással gazdaságilag legtöbbet Rozsnyó nyert, mely a kezdet nehézségeinek leküzdése után igazán szép jövőnek néz elébe.

Vargha Sándor.

Szemelvények a Rozsnyói Hírlap cikkeiből

... a premontrieiek épületében az állami magyar gimnázium nyílt meg és folytatja működését.

Ebben az új magyar gimnáziumban nagy örömmel üdvözöljük azt a tényt, hogy a tanítást imával kezdik és végzik. Amint tudni méltóztatik, római kath. testvéreink összetett kézzel imádkoznak, az evangélikusok és reformátusok összekulcsolják a kezüket. Vallom és állítom, hogy ennél lényegtelenebb különösöket nem ismerek az egyházak szertartásai között. Épen ezért tartom különös és tulbuzgó eljárásnak azt az utasítást (nem tudom hivatalos-e, vagy sem) miszerint a gimnázium növendékei felekezeti különbség nélkül összetett (és nem összekulcsolt) kézzel tartoznak imádkozni.

Bizzunk benne, hogy az itt megpendített kérdésekre jó válasszal felel az az Ur Isten, aki egyforma szeretettel néz összetett és összekulcsolt kezű magyar gyermekeire.

Tömösközy László.

Mükedvelő előadás a Hoilerban

A gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre karácsonykor színre hozza Bónyi Adorján „Az elcsereált ember“ című híres színjátékát. A címszerepet Molnár Gyula játssza, akinek irányítása mellett a próbák már folynak. Az összes szerepeket gyakorlott mükedvelők játsszák s így az irodalmi értékű mű méltó előadásban kerül a gyomai közönség elé.

GYTK Szilveszter a Hollerben

Pályaválasztás

Irta: Nagykovácsy Milenkó

Ezt a cikket a szerzőnek „Bokréta” című üzletház-újságjából vesszük, mint közérdekű és igen eredeti elgondolású közleményt. (Szerk.)

Pályaválasztás! Az ifjúságnak milyen sok tervét, vágyát és reményét, a szülőknek mennyi gondját, aggodalmát, szeretetét takarja ez az egyszerű szürke szó: Milyen pályára irányítsam gyermekemet, — milyen pályát válasszak — veti fel a kérdést ezer meg ezer szülő és gyermek.

A kérdés valóban nehéz s a felelet mégis elég egyszerű. Lehetőleg olyan pályát válasszon magának minden fiatalember, amelyhez leginkább van hajlama, olyan pályát, amelyen a munkát nem robotnak, hanem hivatásnak érzi.

Aki így választ pályát s aki az így választott pályán a munkában egész lelkét beleadja, az — akár milyen pályára is ment — jól választott.

„Lehetséges és szorgalmas emberek számára mindig lesz munka és kenyér a földön” — szögezte le az örökérvényű igazságot Ford — s kívánatos, hogy ezt a biztató igazságot a mi fiatalságunk is a magáévá tegye.

A szülők pedig neveljék rá a gyermekeiket arra, hogy az élet küzdelem, neveljék rá őket arra, hogy ebben a küzdelemben nem a protekció és a szerencse, hanem a szorgalom és a kitartás a döntő tényezők. S akkor megkönnyítették a pályaválasztás nehéz kérdését, amelyet sokszor amugyis a véletlen dönt el. Talán nem leszek szerénytelen, ha ennek igazolására a magam példáját mondom el.

Az iskola padjából csak alig kikerült fiúcska voltam, amikor, úgy emlékszem, valahol a hűvösvölgyi sétányon láttam két idősebb urat sétálni. Az egyik ur beszélgetés közben leejtette szemüvegét, odaugrottam, felvettem és tisztelettel átnyújtottam gazdájának. Az idős urnak megtetszett fürgeségem, megkérdezett, ki vagyok és hol lakom, majd vidáman vállamra csapott: „Nem akarsz fiúcskám kereskedő lenni?” Elgondolkodtam a kérdésen. Hogy én kereskedő legyek? Erre még sohasem gondoltam. Mit is tudhatam én még akkor arról, hogy mi a kereskedő? Nem is csoda — hisz budai születésű és nevelkedésű gyermek lévén, —

idáig csak a tabáni krejzlerosokat és kisboltokat ismertem, ahol krajcárokért csomagolták a cukrot, meg a pamutot. Mindenestre ennek a véletlennek köszönhetem, hogy a személyem iránt érdeklődő ur beszerződött a boltjába tanoncnak. És a boltban azután határtalan szorgalommal, soha meg nem szűnő akarattal és szeretettel csüngtem a munkán: — így lettem kereskedő.

Semmi esetre sem mondhatom tehát, hogy én születtem kereskedőnek, de elmondhatom, hogy a kereskedői pályán elért eredményeim — 600 alkalmazottat foglalkoztató vállalatot — nem valami különleges képességemnek köszönhetem, hanem annak, hogy munkára voltam nevelve s hogy megismerve a kereskedői pályaszépségeit, annak fanatikusává lettem.

És szent meggyőződés az, hogy akit ugyanígy eltölt a munka szeretete, aki nem órára és percre méri a napi munkaadagot, akinek nem teher az, hogy ünnepnap is gondoljon a dolgára, s akinek számára — ép mert főnök — természetes, hogy utolsónak menjen szabadságra — ha ugyan egyáltalán mehet, — mindenki, aki így gondolkodik és így is cselekszik, boldogulni fog, akármilyen pályát választott is.

A nemzet szempontjából azonban nem közömbös az, hogy a fiatalok milyen pályát választ.

A magyar jövő azt kívánja, hogy több legyen a keresztény kereskedő, közép- és nagyiparos, keresztény gyáros, vállalkozó, stb.

A nemzet létérdeke, hogy az élet versenyét az ifjúság elitje vegye fel, létérdek az, hogy az eddig egyoldaluan és szinte betegesen forszírozott lateinerpályák helyett a gazdasági pályákat keresse fel.

E cikk szűkre szabott keretei, sajnos, nem engedik meg, hogy a témával részletesen foglalkozzam, de mégis rá kell mutatnom arra, hogy annak a rendkívül káros gondolkodásnak, amely az ifjúságot a kereskedő és általában a gazdasági pályáktól távol tartja, négy oka van. Ezek a következők:

1. „A kereskedő és iparos társadalmilag nem egyenrangú...” Ez a felfogás nevetséges

és idejét multa és szinte nem is érdemes vele foglalkozni. Talán vannak még, akik így gondolkoznak, de szerencsére mind kevesebben.

2. „A kereskedői pálya nem elégíti ki a magasabb intelligenciájú fiatalságot...” Milyen téves ez a felfogás! Éppen az intelligenciának, a szorgalomnak, szóval minden tekintetben elsőrendű fiatalembernek van a legnagyobb értéke a kereskedelemben. S ezekre a fiatalemberekre olyan szép munka, olyan változatos szellemi tevékenység és idővel olyan vezetős szerep vár, mely a legambiciózusabbal is kielégíthető.

3. „Nincs nyugdíj!” Valóban nincs! De erre megadta a választ miniszterelnökünk, amikor ezt mondta: „Fáradt az a nemzet, amelynek ifjúsága a nyugdíj felé sandít.”

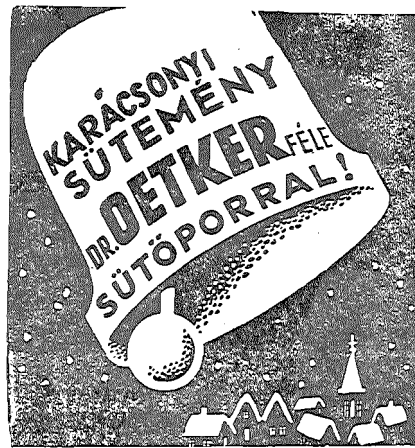
A keresztény társadalomnak végzetes gyengesége ez a nyugdíj felé sandítás, ne ápoljuk ezt a gyengeséget, hanem igyekezzünk legalább a fiatal generációt erőre, bátorságra, az élet versenyére nevelni.

4. „Hiába megy kereskedői pályára a fiatalember, hiába produkál ott elsőrangot, nem tudja magát önállóítani...” Ez a kifogás sem áll meg. Egy szorgalmas, szerény fiatalember kereskedői pályán, mint alkalmazott is feltétlenül viszi anynyira, hogy egy kis tőket tud magának gyűjteni s ezzel egész kicsiben önállóíthatja magát. Minden nagyobb üzlet kicsiben kezdte s majdnem mindegyik önerejéből fejlődött nagygyá.

És még egyet! Végleg megdönti ezt a kifogást a Nemzeti Önállóítási Alap létesítése, amely az ifjúságnak olyan óriási előnyöket nyújt, amelyek a múltban nemcsak ilyen mértékben, de egyáltalán nem voltak meg.

Minden lehetősége megvan tehát az ifjúságnak arra, hogy a kereskedői pályán boldoguljon.

Végezetül csak azt mondhatom, hogy a kereskedői pálya minden szépsége, minden lehetősége várja azokat, akik tudnak és akarnak dolgozni. Aki ezt a pályát megismeri, az meg is szereti s ha megszerette, akkor egyszerre meg fogja találni életének kettős célját: lelkének azt a harmóniáját, melyet ebben az életében csak a jól és kedvvel végzett munka adhat meg s azt az anyagi boldogulást biztosítja a bőséges kenyeret, nemcsak neki, de családjának is. S akkor majd boldogan, meglepődéssel mondhatja el: jó pályát választottam.

Papíros a növényvédelemben

A gazda minden eszközt és minden anyagot felhasznál a növényvédelemben, ha azt gondolja, hogy annak hasznát látja. Nemcsak a gyárak készítik a növényvédelmi szereket, de sok a „feltaláló” a gazdák között is. Az igaz, hogy ezek a feltalálók a legképtelenebb szereket fozik, keverik össze, mint a középkori alchimisták, eredményt azonban nagyon kevesen érnek el, de azért megtörténik az is, hogy fradózásukat siker koronázza. Ilyen váratlan és véletlen felfedezés volt az is, mikor a nyulak ellen télire a fákat papírossal kötötték be. A cél ezen esetben nem a nyulak elleni védekezés volt hanem az alföldi szigorú téli fagyok elleni védekezést akar a szolgálni. Az Alföldön a u. i. a fiatal csemetéknek, de az idősebb fáknak a kérgén is nagyon gyakran keletkeznek fagyfoltok, melyek azután beszáradva, szufertőzés kiindulási pontjai minden esetben és ez röviden a fák pusztulásához vezet. A gazda, ki a fagy elleni védelemre akarta felhasználni a papírost, azt látta, hogy a bekötözött fák kérgét a nyulak nem bántották, míg a többi, amit nem kötöttek be, a nyulak megrágták. Ez volt a kiinduló pontja a nyulak elleni papírossal való védekezésnek és ma már szélteben-hosszában használják jó eredménnyel. A másik alkalmazása a papírosnak a hernyóenyvvel kapcsolatban van, mikor a hernyóenyvvel papíros csikra kenjük, hogy ne ártson a fák kérgének. A fagy ellen is véd a papírossal való bekötés, de ez nem tud elterjedni, mert a sok apró ágat nem lehet gazdaságosan bekötözni. hernyó fogó öveket ujabban hullámpapírosból készítik és igen megfelelő a telet rovarok összefogására is. A féltett almát, körtét papírzacsokba kötik, hogy az almamoly hernyója ellen elrejtse a gyümölcsöt, tehát a papíros meglehetősen elterjedt a növényvédelemben.

A tej

„élet, erő, egészség,“ mondják róla a városi falrágasztott hirdetések. Ebben az igazságban csak egy nagy hiba van, hogy nincs a tejből elég; ha meg van, nemcsak a vevőjének kell azt áránfelül megfizetni, de maga a gazda is drágán veszi ki a tehénből. Az élelmi cikkek közül mondhatni a tej az egyetlen, amiből nem lehet annyit előállítani, hogy azt kellő szervezettség mellett értékesíteni ne lehetne. A külföldet pedig magyar vajjal akkor sem tudnánk meggyőzni, ha lenne is elegendő számú tejelőjőszágunk.

Ha komolyra vesszük, (és miért ne vennők?) hogy honfoglaló eleink idejében ez a vidék „tejjel-mézzelfolyó Kánaán“ volt, fel kell tenni a kérdést is, miért nincs ma itt elég se tejből, se mézből, miért kell ezeknek a nagyon fontos táplálékoknak propagandát rendezni ott, ahol, hogy legyenek, semmi akadály?

Apró gyerekek tréfás kérdése szokott lenni, hogy mi volt előbb a világkezdetén: a tojás, vagy a tyúk?

Akarva — nem akarva meg kell állapítani, hogy a mi nagyon komoly kérdésünk élénken hasonlít a fenti tyúk-tojásához: mi kell ide előbb, fejőtehen, vagy takarmány? Rendesen úgy szokott lenni, hogy bő takarmány termés idején nincs elég marha, aszályos években pedig a górétetőt is megetetjük, ha kukorica szárból van. A kérdésnek ilyen össze-visszasága mellett, hogy egyik eset sem jó, tény az, hogy borbán, bnzában a múlt évit, az „ó“-t szeretjük, de nem vagyunk berendezkedve arra, hogy jószágaink is ó-szénát fogyasztsanak, mégpedig egyszersmindenkorra jóllakáság. A szépen növekvő lucernaterületek mellől hiányzanak a rétek, amelyek herés-füves szénája kiegészítene a lucernában levő szűk táparányt*. Ez a teljes értékű takarmány feleslegessé teszi az abrak-félék kényyszerű, drágító fogyasztását, és lehetővé tenné az abrakolással való helyes (tejszaporító, kifizetődő) spekulációt. Akár a jó erőben levő földön a szuperfoszfát.

Rétek létesítése — megfelelő talajon — egyetlen helyes alapja az állattenyésztésnek úgy, mint az állattartásnak. Ha a rét öntözhető, nincs olyan terület, amely vele haszonhajtás dolgában versenyezni képes volna, ezért is nevezik a szántó-föld anyjának.

Rétet azonban csak az a

Magyar gyermekek karácsonya...

Iskola termében, kicsike, szegényes kis színpad.

Apró szereplők rajta,

S peregtetik az előadást,

Felvidéki szegény gyermekek javára,

Hogy... szegények... magyarul olvasni tanulhassanak!

Ti drága,... gyermeki jó lelkek!

Van ottan szereplő,... erdő királynője,

Tündér,... vadász,... törpe,

Szél urfi, angyalok, - népek,... szegények, gazdagok,

Fiu ruhába bujtatott kis szőszke lányok,

Varázsvessző,... hajás baba, csillogó karácsonyfa!

Ti drága,... gyermeki jó lelkek!

Volt ott még valami,... más is,...

A csodás gyermeki hit és képzelet!

A jeruzsálemi jászol is szegényes volt.

De gazdaggá, széppé tette a szeretet,

Hitükkel ők is, kis színpadukat, ragyogóvá, széppé tették!

És az égisz törő magyar igazságnak útját,

A varázsvessző suhintásával tisztára separték!

Ezen az uton az égbe kívánczított fel két kis gyermek...

Kicsi szívük egész melegével,

Szeplőtlen lelkük teljes fehérségével,

Gyenge hltüeket megszegyenítő komolysággal,

Nagyokhoz, erősekhez illő bátorsággal,

Egyenesen az égből merték hirdetni...

Az urnak zsámolyától...

Hiszek egy Istenben... hiszek egy hazában...

Hisszek Nagy-Magyarország feltámadásában!

Ez volt ott... karácsony előestéjén... az erős hitetek!

Országszerzésre született drága magyar gyermekek! és...

A hallgatóság nagy táborának szeméből,

Az öröm könnye pergett!

Gyoma, 1938 december hó.

Fekete Sándor.

gazda létesíthet, akinek saját termésű magja van. Az ide utban levő öntözővizet ezzel a maggal kell várni, így talál az bennünket felkészülten a könnyebb boldogulásra. A sok és jó réti széna ad majd erőt és jószágot a ma még csak sétatereknek nevezhető. kopár legelőkre is, ekkor tudjuk csak szívből megmosolyogni a régi világot, mikor a szakvizsgán mint a vizfolyás, úgy elsorolta a hallgató a magyar Alföld legelőinek hiányait: nincs jó kut, nincs fásítás, gyomirtó pásztor, nincs delelő; a sok „nincs“-re a tanár tette rá a koronát. kérdezvén és mondván: No mi hiányzik még onnan? A legelő marha!

*) Táparány a takarmányokban levő tápanyagok egymáshoz való viszonyának számokban van való kifejezése. 100 kg lucernában 12.4 kg fehérje és 39.7 kg keményítő érték van. Táparánya 1:3, most 1 kg fehérjére kb. 3 kg keményítő érték esik. A jó réti széna 100 kg-jában 4.7 kg fehérje, 42.6 kg

keményítő érték van, táparánya 1:9. A gazdának tehát tudnia kell, ha gazdaságosan akar etetni, hogy szűk, közepes, vagy tág táparányban állítsa-e össze a felhasználandó takarmányt.

A tojásértékesítés tizparancsolata

Az első dunántúli Mezőgazdasági kamara hivatalos közlönye írja:

1. Törődj baromfiaddal is úgy, mint a többi állataiddal, akkor több és nagyobb tojást kapsz és jövedelmed ily módon is gyarapítod.

Ha azt akarod, hogy tyukjaid télen is jól tojjanak, kellően etesd őket. Tengeri és korpá stb. mellett azonban mindig gondoskodjál fehérjedus eleségről is: (pl. lucernaliszt, olajpogácsa, stb.), mert a tojásstermeléshez elsősorban ez szükséges.

Gondoskodjál arról, hogy a tyúk mindig szűz és tiszta alomra

tojhasson. Ha mégis bepíszkólódna a tojás, nem szabad megmosnod, mert a mosott tojás gyorsan romlik.

2. A tojással ne spekulálj, lehetőleg minden héten kétszer, de legalább egyszer add el az egészét, hogy frissen kerüljön a fogyasztóhoz.

3. Ne felejtse el, a tojás súlya beszáradás következtében napról-napra esökken és kisebb értékű lesz.

4. Óvjad a tojást a nedveségtől, a nap melegétől és rázódástól, mert a tojás ezek hatására alatt könnyen romlik. A tojás már 20 fok C feletti melegben gyorsan romlásnak indul.

5. Óvjad a tojást a fagytól, mert az már — 0.5 C-nál megfagyhat és szétreped vagy legalább a tojás fehérje megzavarodik.

6. Ne tartsd a tojást erős, átható szagú egyéb anyagokkal együtt, mert a tojás a rossz szagot hamar felveszi és megtartja.

7. Mielőtt eladnád, válogasd ki a tojást. Törött, piszkos, az állott kicsi tojást használd el saját háztartásodban, vagy add el helyi fogyasztásra.

8. A tojást száraz, tiszta fagyapothba, vagy ugyanilyen szalma közé csomagolva hozd piacra, hogy el ne törjön.

8. A tojásládák vagy kosarak alá a fuvarozás alkalmával tegyél szalmát, hogy a tojások a rossz uton kevésbé szenvedjenek a rázkódástól, lehetőleg csak rugós kocsin szállítsd.

10. A minimális tojásárak, amit a gazdának legalább meg kell kapnia, minden postahivatalban ki vannak függesztve.

Nádudvari Mihály becsületsértési pert indított, de elveszítette

Ez év februárjában, az Üri-Kaszinó közgyűlésén, felolvasták Nádudvari Mihály fellebbezését, amelyben durva hangon támadta meg a kaszinó választmányát. A felolvasás után egyik kaszinói tag felszólalását azzal kezdte: Ebben a kaszinóban mindenkinek inkább van joga a kaszinó vezetőségét bírálni vagy kioktatni, mint Nádudvarinak, akitől, ha megsérti az embert, nem lehet társadalmi uton elégtételt kapni, mert kitér előle és ha bíróság elé állítják és ott elítélik, a perköltséget is az illetőnek kell megfizetni, mert Nádudvarin nem lehet ezt behajtani.

E miatt Nádudvari beperelte az illetőt, durva becsületsérté-

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MARTON FIAI cégnél.

sért. Ennek a fellebbviteli tárgyalását tartotta meg december 19-én Gyulán a törvényszék.

Dr. Kulitz törvényszéki bíró a per ismertetésénél előadta a gyulai járásbírói tárgyalás tanuvalomásait.

Vitéz Varga Kálmán tanító azt vallotta, (persze ezek a valóságok a kaszinói gyűlés lefolyása után 6 hónapra hangzottak el) hogy a felszólaló azt mondta, hogy Nádudvari Mihály nem áll azon az erkölcsi magaslaton, hogy a kaszinó választmányát bírálja. Gönczy Béla református segédlelkész csak az erkölcsi magaslatra emlékszik. Dr. vitéz Haviár Gyula közjegyző nem emlékszik pontosan a felszólaló kijelentéseire, de azt állítja, hogy azok sértőek voltak.

Azután felsorolta az előadó bíró a kaszinó több tekintélyes tagjának egybehangozó vallomását, hogy a vád tárgyává tett kijelentéseket nem hallották a vádlottól, pedig hozzá egészen közel ültek a gyűlésen.

A gyulai járásbíró már felmentő ítéletet hozott, mert nem látta bebizonyítottak, hogy a vád tárgyává tett kijelentést megtette a vádlott. Azt pedig, hogy Nádudvari társadalmi uton nem ad elégtételt és a bíróság által a vádlott javára megítélt perköltséget nem fizette ki, a vádlott bebizonyította, ezért felmentette őt a bíróság.

A gyulai kir. törvényszék helybenhagyta a járásbíró ítéletét. A járásbíró 17, a törvényszék 15 pengő költség megfizetésére kötelezte Nádudvari Mihályt.

Az ítélet jogerős.

Holland munkanélküliek beállítása Németországban

V.V. Annak idején a „Berlini Magyar Figyelő” megírta, hogy a német gazdasági élet nem munkanélküliek elhelyezésével töri a fejét, hanem igenis a munkahiány pótlásával. Ki is emelte azon lehetőséget, amely szerint magyar munkanélkülieket Németországban el kellene helyezni, célzott különösen a fiatal mérnök generációra.

Mennyire igazza volt a „BMF”-nek és mennyire helyesen látta a német gazdasági élet fellendülését igazolja azon tény, hogy Hollandia és Németország között egyezség jött létre, amely szerint Németország lehetővé teszi több tízezer holland munkanélkülinek a német gazdasági életben elhelyezését. Elsősorban mezőgazdasági munkásoknak bevándorlását segítik elő, de ugyanakkor segítségére sietnek a sokezer munkanélküli építőmunkásnak, hiszen az egész Birodalomban lázas ütemben folynak az építkezések. Ezenkívül több ezer ipari szakmunkásnak bevándorlását lehetővé teszik.

A holland sajtó nagy része hálával emlékszik meg a német kormány megértéséről és azt írja, hogy Németország a holland munkanélküliség biztosító szelepe. A sajtó kiemeli, hogy a holland munkások nagyon meg vannak elégedve a bánásmóddal, valamint a kereslettel.

Gyümölcsfa-oltványok és rózsatövek kaphatók, államilag ellenőrzött faiskolából fajazonosságért jótállók. Zöld Péter, III. kerület Kossuth Lajos utca 22. 3-3

HIREK

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk kedves olvasóinknak és előfizetőinknek.

Szilveszter-est az Uri-Kaszinóban. Az Uri-Kaszinó fiatalsága december 31-én családi Szilveszter-estét rendez a Kaszinóban. A meghívókat a jövő héten kézbesítik.

Köszönetet mondunk mindazoknak, kik a Ref. Elemi Iskola Ifj. Vörös-Keresztes Csoportja f. 16 18 án tartott karácsonyi előadásának megrendezését támogatásukkal elősegítették, kik megjelenségükkel és nemesszívű adakozásukkal annak sikerét biztították. Gecsei Zoltán csoportvezető.

Biztató kilátások a jövő halgazdálkodásban. A Körös duzzasztása után a legáltalánosabb vizállás is a meder partjától csak mintegy 1 méter mélyen lesz, miáltal lehetővé válik, hogy a holtágakba a vizet szivornyázással lehet átvezetni. Nemcsak a holtágakban lesz így nyáronat is viz, hanem a csatornába is emelnek át, oda és annyit, amennyire szükség lesz az öntözésre. Mindezekből azt remélhetjük, hogy a folyó-Körösben és a holtágakban is megsaporodnak a halak és újra fellendül a híres körösi hal forgalma.

Értesítés. A gazdasági népiszkolában háziipari tanfolyam megindítását tervezik. Kukorica csuhéból készítenék különféle hasznos és díszítő tárgyakat. A tanfolyamot január hónapban egy népművelő nővér tartaná abban az esetben, ha 25 felnőtt (16 éven felüli) férfi- és nőhallgató jelentkezne. Jelentkezéseket felvesz a gazdasági népiszkola tanszékére.

Gyümölcsfák metszéséről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkét közöl még az idejű borok kezeléséről, a gyümölcsfák fagykáráról, az almamoly elleni védekezés alapjáról, a nikotinnak a méhekre való hatásáról, az alma új eltartási módjáról, a káposzta szabadban való eltartásáról, a növényvédelmi szerek raktározásáról, a gyümölcsfa termőréseiről stb. A dusan illusztrált színes gyümölcsképeket is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téstarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesítem Gyoma község közönségét, hogy Gyoman Kossuth Lajos u. ca. 34 szám alatt

**hentes és mesáros
üzemet nyitottam.**

10 évig Pick-féle szalámi és hentes-aru gyárban dolgoztam, készítek finom téli szalámit, mindenféle felvágottakat. Állandóan fiatal friss húsokat tartok.

Privát vágást vállalom.

Tisztelettel:

Olah István

hentes és mesáros.

A szegedi m. kir. Ferenc József-tudományegyetemen az 1938—39. tanév II. felére szóló rendes beiratások 1939. évi január hó 7-16-ig bezárólag tartanak. Az utólagos beiratkozás az akadémizálásnak január 18-ig történő igazolása után február 6-ig kari dékani engedéllyel végezhető. Azok, akik nem voltak még ennek az egyetemnek hallgatói, kérvényezés útján nyert felvételi engedély alapján iratkozhatnak be. Ezek jogi-, orvosi-, a bölcsészeti- és a matematikai- és természettudományi kar tanártestületéhez címzett felvételi kérvényüket 1938. évi december hó 31-ig nyújthatják be. A tandíjmentesség iránti kérvények valamennyi tudománykaron 1939. január 7-ig nyújthatók be a dékani hivatalokba. Ide vonatkozólag a Budapesti Közlönynek 1938. november második és december első felében megjelenő számaiban közzölt részletes hirdetés nyújt bővebb tájékoztatást.

**ÜZLETHÁZ építésére
kiválóan alkalmas telek
község legforgalmasabb
helyén eladó.**

Cím a kiadóhivatalban.

Az Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6.) január 16-án este fél 7 órakor nyílik meg. Beiratás és a felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

**Hofherr — Schrantz —
Clayton — Shuttleworth
gépek és szerszámok
kaphatók a HOMBÁR
szövetkezetnél. Előnyös
részletfizetés.**

IRODALMI ESEMÉNY

ZSIGRAY JULIANNA

A római százados

A magyar föld és a magyar lélek
megrázó drámája, az abszolutizmus
korának mesterei rajza

Ara 5 pengő 50 fillér.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

Singer és Wolfner Irodalmi Intézet R.T.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Dec. 25-én, vasárnap
Karácsony elsőnapján.

Káprázatos ünnepi műsor!
Fiatalság! Szépség! Kedély!
SONJA HENIE. TYRENC POWER
főszereplésével:

Tünemény

Hatalmas kiállítás, ragyogó vigjáték. Derű, vidámság, izgalom, romantika, báj, kedvesség.
Hangos Magyar Híradó.

December 26-27

hétfő és kedd
Karácsony másodnapján és kedden
Magyar film!

Kacagás! Jókedv! Humor!
Szerelmem!

Turay Ida, Tolnay Klári, Ráday Imre, Rajnay Gábor, Gózon Gyula, Kabos Gyula, Rózsahegyi Kálmán
főszereplésével:

AZ ÉN LÁNYOM NEM OLYAN

Mulattató pompás vigjáték.
Mindenki várja, mindenki látni akarja.

Pompás kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztáryitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 december 25-én, vasárnap és 26 hétfőn 6 és fél 9 órakor.

Szép karácsonyi műsor!

Két fogoly

ZILAHY LAJOS
világsikert aratott regénye filmen.

Főszereplők: Bajor Gizi, Ágai Irén, Jávör Pál, Rajnai Gábor, Csontos Gyula.

Ebben a szép magyar filmben a háborús Budapest és a szibériai fogolytábor életének szebbnél-szebb jelenetei izgalmas és magávalragadó.

Ezt a páratlan magyar filmet, hogy mindenki megnézhesse, hétfőn fél 4 órakor egy előadást tartunk fél helyárral.

Fényes kiegészítő műsor

Magyar Világhíradó

Békéscsabán, Czuczor utca 10 sz. alatti adómentes ház,
Békésen, a község főterén, jól jövedelmező üzletház,
Körösladányon, kövesut mellett 170 magyarholdas birtok, bőséges tanyaépületekkel,
Szeghalmon, Torda II. dűlőben 84 magyarholdas tanya birtok, valamint Kétkő dűlőben 40 hold föld kedvező fizetési feltételekkel eladó. Érdeklődni lehet levélben is a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál, Békéscsaba, Szent István-tér 3.

Bali, a táncosnők és templomok hazája. Bali szigetét nem ok nélkül nevezik a templomok és a táncosnők hazájának. Utcákon, tereken, sőt még a házak udvarában is áldozatokkal megrakott oltárok és pagodaszerű házi templomok állanak. A sziget lakói nagy tiszteletben tartják a táncot és különösen a nők minden alkalmat megragadnak arra, hogy táncolhassanak. Erről az exotikus szigetről kérdekes, sok képpel illusztrált cikket Tolnai Világlapja karácsonyi kettős száma, amely a három melléklettel együtt 568 oldalt tesz ki. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitérő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Budapest legérdekesebb művészpárját otthonukban mutatja be a Délibáb pompás karácsonyi száma, amely bő terjedelemben és rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb írók novelláit, verseit, érdekes képekkel illusztrált gyönyörű riportokat, pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

BORT

ünnepnapokra és alkalmakra

Ceglédi Bortermelők Szövetkezete Termelői Borkimérésében szerezzük be. Gyoma, Horthy Miklós ut 23. sz. (bent az udvarban).

Kiváló minőségű fajtisztá

UJ- ÉS Ó-BOROK

mérsékelt áron!

25 liter feletti vételnél külön árszabvány. Díjmentes hordó és üveg kölcsönzés.

Nyitva

reggel 7 órától este 10 óráig.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

OLCSÓ BORAJÁNLAT

38 FILLÉR

egy liter 10%-os szeszartalmu kadarka vagy fehér isztán fejtett ujborsoltvadt kert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen feletti rendelést fogadunk el. Hordó díjmentesen adunk a szállítást tartamára kölcsön; hordónk 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldők mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraink kellemes italok, zamatra tökéletes és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.

fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17.00	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17.50	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10

Vitelidíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5.05		Szarvas	érk.	18.25
6.10	ind.	Endrőd	érk.	17.50
6.25		Gyoma p. u.		17.35
6.40		Gyoma templom-tér		17.20
7.25		Szeghalom p. u.		16.35
8.42		Püspökladány		15.25
9.15	érk.	Hajdusoboszló	ind.	14.45
9.55		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		14.10

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajdusoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	é.	15.35
8.27	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14.00
9.05	é.	„ községi háza	i.	13.50

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

Egy szép butorozott szobát keresek — esetleg hosszabb időre. Cím a „Hombár” szövetkezetnél. 1

Egy kifogástalan Singer varrógép 65 pengőért eladó. Gárdonyi utca 51.

Bobblinos (karikahajós) Singer varrógép olcsón eladó. Bocskai ut 55. 2—1

Márton Lajosné Lehel utca 9 számú háza azonnali beköltözéssel, szabadkézből eladó. Érdeklődni Tari Mihály-nál Baththyányi utca 4. 1

Kovács János szöv. igazgató 2 fertály keselyői földje sürgősen eladó 3—

özv. Nagy Zsigmondnének gróf Tisza István utra nyílló üzlethelyisége január hó 1-től kiadó. Bővebbet Vörösmarthy ut 34. (ugyanott). 2—1

Butorok, férfikabátok, egyéb apróságok eladók, Horthy Miklós ut 9 szám alatt. 3—3

Régi Pólus-féle ház eladó, Hősök Emlékutja 58. 10—6

Gábor Gyula hentes házaknál disznóölést jutányos áron vállal. Értekezni lehet gróf Tisza István-utí üzletében. 4—2

Téglési Istvánnének eladó a vizjárta paskumi 2 hold szántója örökáron. Érdeklődni lehet levéllileg Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3—3

Összecsukható tanulóasztal két székekkel olcsón eladó, Zrínyi utca 61. szám alatt.

Ceglédi Bortermelők Szövetkezete Horthy Miklós ut 23. sz. alatt levő termelői borkimérése részére üzletvezetőt keres (esetleg lakás is van). Értekezni a helyszínen. 2—2

Eladó Endrőd Pojákhalom 17 és fél hold szántóföld tanyával együtt, ugyszintén Mezőturon Perespusztán 91 és fél hold szántó és tanya készpénz fizetés mellett. Érdeklődni lehet Békésen, özv. Janyik Mihályné, Janyik-utca 5 szám alatt. 4—2

Bene József ács-mester elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a nagyérdemű közönség szives pártfogását. 5—5

Eladó: 32 kat. hold keselyői szántó, nagy gazdasági épületekkel; esetleg több részletben is, — 10 hold varsányhádi szántó 2800 P, — A révapiosi Máday-féle szőlős- és gyümölcsöskert egészben, esetleg kisebb parcellákban is: négyszögölenként 2.50 P-ért, — Pocsokertben 1260 négyszögöl szőlős és gyümölcsös, 707 négyszögöl szántó épülettel, — Csepüskertben 1007 négyszögöl, — Vidólaposon 1040 négyszögöl szántó 900 P-ért, — Horthy Miklós u. 6 szobás ház üzlethelyiséggel 11.000 P-ért, — Mátyás király utcában 3 szobás, Rákóczi utcában egy 4- és egy 3 szobás lakóház, Hősök Emlék-utján 3 szobás-üzlethelyiséggel, Luther utcában 2 szobás, Szilágyi Dezső utcában 2 szobás új lakóház nagy telekkel.

Vételre kerestetik: 30—80 holdig Gyoma és Körösladány között. Izsó Balázs ingatlan irodája, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MARTON.

Hungária könyvnyomdavidalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.